

บันทึก

เรื่อง การจ่ายเงินผลประโยชน์ของทุนสำรองเงินตราเป็นเงินโบนัส
ประจำปีแก่พนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคาร

ตามหนังสือของกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารที่ ๒๒๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ แจ้งว่า กระทรวงการคลังใคร่ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาช่วยพิจารณา วินิจฉัยในปัญหาเรื่องดังกล่าวข้างต้นซึ่งมีนัยดังนี้ การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะขอจ่ายเงิน ผลประโยชน์ของทุนสำรองเงินตราเป็นเงินโบนัสประจำปีแก่พนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคารโดยถือเป็นค่าใช้จ่ายในการออกและจัดการธนบัตรส่วนหนึ่งตามนัยกฎกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ ๓)^๑ จะกระทำได้หรือไม่เพียงใดนั้น

ในเรื่องนี้กรณีปรากฏตามหนังสือของกระทรวงการคลังที่ สร.๓๕๘/๒๕๕๕ ลง วันที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ ว่า เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๕ ได้มีการโอนบรรดากิจการของกรม เงินตรา (ภายหลังเปลี่ยนเป็นกองเงินตรา) ไปขึ้นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น เงินเดือน เงินเพิ่ม เงินรางวัล(โบนัส) เงินทุนเลี้ยงชีพ ค่าภาษีเสียแทน ค่าสวัสดิสังเคราะห์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทุกอย่างได้เบิกจ่ายจากรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ฝ่ายการธนาคาร) ตามหลักเกณฑ์และระเบียบของธนาคารฯ

ครั้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๕ ได้มีพระราชบัญญัติระบบเงินตราชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๔๕ ออกใช้และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจออกกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมกิจการอันเกี่ยวกับเงินตราซึ่งตามมาตรา ๔ (๔) คือ การ จัดสรรผลดอกเบี่ยอันเกิดจากทุนสำรองสมทบเข้ากับทุนสำรองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงได้ออกกฎกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ ๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระบบเงินตรา ชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ของกฎกระทรวงฉบับนี้มีความว่า “ผลดอกเบี่ยอันเกิดจากทุน สำรองนั้นให้หักเป็นค่าใช้จ่าย (ก) ในการออกและจัดการธนบัตร และ (ข) ในการพิมพ์ธนบัตร แล้วเมื่อเงินยังเหลืออีกเท่าใดให้จ่ายสมทบเข้ากับทุนสำรอง” ทั้งนี้ก็เพราะว่าได้โอนกิจการทั้งทุน สำรองและตัวคนทั้งหมดไปให้ธนาคารฯ แล้ว ถ้าไม่ออกกฎกระทรวงให้ธนาคารฯ ได้ใช้จ่าย ผลประโยชน์ทุนสำรองแล้ว ธนาคารฯ ก็จะไม่มียาได้ทางอื่นมาใช้จ่ายในกิจการเกี่ยวกับการออก และจัดการธนบัตรได้ และตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๖ ธนาคารฯ จึงได้จ่ายเงินผลประโยชน์ของทุนสำรอง เงินตราเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของฝ่ายออกบัตรธนาคารตลอดมา ซึ่งได้แก่เงินเดือนค่าจ้าง ค่าใช้สอย

ส่งพร้อมหนังสือที่ ๖๕๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

^๑ กฎกระทรวงการคลังออกตามความในพระราชบัญญัติระบบเงินตราชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ (๓) ผลดอกเบี่ยอันเกิดจากทุนสำรองนั้น ให้หักเป็นค่าใช้จ่าย (ก) ในการออกและจัดการธนบัตร และ (ข) ในการพิมพ์ธนบัตร แล้วเมื่อเงินยังเหลืออีกเท่าใด ให้จ่ายสมทบเข้ากับทุนสำรอง

ต่างๆ และค่าพิมพ์ธนบัตร เป็นต้น ยังมีได้จ่ายจากเงินประเภทนี้ก็เฉพาะเงินโบนัสประจำปีเท่านั้น โดยได้จ่ายจากเงินของฝ่ายการธนาคารให้ ทั้งนี้ เนื่องจากในระยะนั้นผลประโยชน์ของทุนสำรองเงินตรายังมีไม่มาก บัตรนี้มีมากแล้ว ธนาคารฯ จึงขอจ่ายเป็นเงินโบนัสประจำปีให้แก่พนักงานของฝ่ายออกบัตรธนาคารโดยมีต้องจ่ายจากเงินของฝ่ายการธนาคารอีกเช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายทุกอย่างๆ เวลาของฝ่ายออกบัตรธนาคารก็ได้จ่ายจากผลประโยชน์ของทุนสำรองเงินตราอยู่แล้ว

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าฝ่ายออกบัตรธนาคารนี้ เมื่อครั้งยังเป็นกรมเงินตราไม่ได้มีการจ่ายเงินรางวัล (โบนัส) ให้แก่เจ้าหน้าที่เลย ฉะนั้น การที่ธนาคารฯ จะขอจ่ายเงินผลประโยชน์ของทุนสำรองเงินตราเป็นเงินโบนัสประจำปีแก่พนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคาร โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายในการออกและจัดการธนบัตรส่วนหนึ่งตามนัยกฎกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ ๓) ดังกล่าวข้างต้นนั้นจะกระทำได้หรือไม่เพียงใดใครขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยให้ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

(๑) ปัญหาที่ว่า จะหักเงินที่จ่ายเป็นโบนัสแก่พนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคารจากผลประโยชน์ (ดอกเบี้ย) อันเกิดจากทุนสำรองได้หรือไม่ เป็นเรื่องการแปลความหมายกฎกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ ๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระบบเงินตราชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๘๙ ข้อ ๓ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผลดอกเบี้ยอันเกิดจากทุนสำรองนั้น ให้หักเป็นค่าใช้จ่าย (ก) ในการออกและจัดการธนบัตร และ (ข) ในการพิมพ์ธนบัตร แล้วเมื่อเงินยังเหลืออีกเท่าใดให้จ่ายสมทบเข้ากับทุนสำรอง”

(๒) คำว่า ค่าใช้จ่ายในการออกและจัดการธนบัตรในกฎกระทรวงฉบับที่กล่าวข้างต้นจะหมายความถึงเงินที่จ่ายเป็นโบนัสให้แก่พนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคารได้ด้วยหรือไม่นั้น เห็นว่า คำว่า “ค่าใช้จ่าย” เมื่อไม่มีข้อความจำกัดไว้แล้ว จึงมีความหมายกว้าง ค่าใช้จ่ายในการออกและจัดการธนบัตรจึงอาจรวมถึงค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่เกี่ยวข้องแก่การออกและจัดการธนบัตรได้ด้วย

(๓) ปรากฏว่าทางธนาคารฯ ได้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า เงินเดือนค่าจ้าง และค่าใช้สอย ฯลฯ ของพนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคารซึ่งอยู่ในอำนาจคณะกรรมการสั่งให้จ่ายได้ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕^๒ เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการธนบัตร ฉะนั้น เงินรางวัล (โบนัส) ซึ่งเป็นเงินที่อยู่ในอำนาจคณะกรรมการสั่งให้จ่ายได้ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ เช่นเดียวกัน จึงควรถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการธนบัตรได้ด้วย เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการสั่งให้จ่ายเหมือนกัน

จึงเห็นว่า ธนาคารอาจจ่ายเงินโบนัสให้แก่พนักงานฝ่ายออกบัตรธนาคารจากเงิน

^๒ มาตรา ๒๐ การแต่งตั้งพนักงานตามจำเป็นแก่ธุรกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย การเรียกประกันจากพนักงานเพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต การกำหนดเงินเดือน โบนัสหรือเงินอื่น ๆ และการถอนจากตำแหน่งให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ

ผลประโยชน์ (ดอกเบี้ยว) อันเกิดจากทุนสำรองเงินตราได้

(ลงชื่อ) หยุด แสงอุทัย
(นายหยุด แสงอุทัย)
เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙